

ПРОБЛЕМИ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ*Годзь О.В.**Полтава, Україна*

У сучасному українському суспільстві відбувається зміцнення державності, відродження культурно-історичних традицій, їх розвиток. У цих умовах особливого значення набуває об'єднання суспільства на основі демократичних цінностей та патріотизму. В Україні патріотизм є національно значимою і об'єктивно необхідною цінністю, що є одним з найбільш глобальних людських почуттів.

Патріотизм включає в себе почуття прихильності до тих місць, де людина народилася і виросла; шанобливе ставлення до мови свого народу; усвідомлення обов'язку перед Батьківщиною, відстоювання її честі та гідності, свободи та незалежності; прояв громадянських почуттів; гордість за соціальні, економічні, політичні, спортивні та культурні досягнення своєї країни; гордість за свою Вітчизну, за символи держави, за свій народ; шанобливе ставлення до історичного минулого; гуманізм, милосердя, повагу до загальнолюдських цінностей. Істинний патріотизм передбачає формування і тривалий розвиток цілого комплексу позитивних якостей. Основою цього розвитку є духовно-моральний та соціокультурний компоненти. Патріотизм виступає в єдності духовності, громадськості та соціальної активності особистості. Тому нагальним є виховання патріотизму у молоді.

Патріотичне виховання спрямоване на формування духовно-моральних, громадянських і світоглядних якостей особистості. Патріотичному вихованню молоді має бути властива випереджувальна роль у сучасному демократичному процесі. Воно мусить стати засобом припинення соціальної деградації, відродження національної культури, стимулом пробудження таких моральних якостей як совість, людяність, почуття власної гідності; засобом самоорганізації і відповідальності; гарантом громадянського миру і злагоди у суспільстві. Головною тенденцією патріотичного виховання є формування ціннісного ставлення особистості до свого народу, нації, держави, Батьківщини. Процес формування ціннісних орієнтацій є невід'ємною складовою розвитку підростаючої особистості, її відносин у суспільстві.

Метою патріотичного виховання є становлення громадянина-патріота України, готового самовіддано розбудувати її як суверенну, незалежну, демократичну, правову, соціальну державу. А також забезпечувати її національну безпеку, знати свої права і обов'язки, цивілізовано відстоювати їх, сприяти єднанню українського народу, миру і злагоди у суспільстві.

У сучасних умовах у змісті патріотичного виховання молоді виділяють такі духовно-моральні цінності: надкласовість, надпартійність; загальнонаціональність у державному масштабі; пріоритет суспільних інтересів над особистими; лояльність до основ державного й суспільного ладу, до існуючої політичної системи; відданість своїй Батьківщині; гуманізм і моральність, почуття власної гідності; соціальна активність, відповідальність, нетерпимість до порушень норм моралі і права.

Серед основних принципів патріотичного виховання виділяють: науковість, гуманізм, демократизм, пріоритетність історичної та культурної спадщини України, її духовних цінностей і традицій; системність; наступність і безперервність у розвитку молоді, з урахуванням особливостей її різних категорій; різноманіття форм, методів і засобів; тісний зв'язок з іншими видами виховання.

Отже, у вирішенні проблеми патріотичного виховання сучасного молодого покоління в першу чергу повинна брати участь сама молодь, усвідомлюючи всю важливість свого місця у житті Батьківщини, любити, знати і поважати її культуру, традиції та історію. Однак спрямовувати дії молоді у потрібне русло має як держава, так і сім'я, школа, ВНЗ. І їх основне завдання полягає у формуванні патріотизму в сучасній молоді та національної свідомості.

**КОНЦЕПТ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ У СУЧАСНОМУ
ОСВІТНЬО-ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ***Голінько І.І., Коркін В.В.**Полтава, Україна*

У зв'язку з реформуванням освіти у вищих навчальних закладах активно розробляється концепція дистанційної освіти, що передбачає розробку різних технологій, у тому числі технології змішаного навчання (blended learning). Нині нововведення та інновації, які характерні для будь-якої професійної діяльності людини, стають предметом вивчення, аналізу та впровадження. Інновації самі по собі не виникають, вони є результатом наукових пошуків, передового педагогічного досвіду окремих викладачів і цілих колективів. Цей процес не може бути стихійним, він потребує управління. Поняття «інновація» означає нововведення, новизну, зміну; інновація як засіб і процес

припускає введення чого-небудь нового. Відповідно до педагогічного процесу в професійній освіті інновація означає введення нового в цілі, зміст, методи і форми навчання, організацію спільної діяльності викладачів і студентів [2]. Одним з видів інновацій в організації професійної освіти є введення дистанційного навчання.

Дистанційне навчання - створює за допомогою сучасних телекомунікацій інформаційне освітнє середовище для доставки навчального матеріалу та спілкування, - це перш за все відсутність необхідності ходити в який-небудь навчальний заклад згідно розкладу час, виконувати програму курсу в установленому порядку. ДН забезпечує можливість вчитися тоді, коли Вам це зручно, в тому темпі і в такі терміни, які ви вибираєте самі. При цьому не потрібно витрачати час на дорогу. Сьогодні в усіх розвинених країнах світу наголос у процесі реформування систем освіти переноситься на навчання вмінню самостійно здобувати потрібну інформацію, виділяти проблеми і знаходити шляхи їх раціонального вирішення, вміти критично аналізувати набуті знання і застосовувати їх для розв'язання нових завдань.

До характерних рис дистанційного навчання належать: гнучкість, модульність, паралельність, велика аудиторія, економічність, технологічність, соціальна рівність, інтернаціональність, нова роль викладача, позитивний вплив на студента, якість. Але поряд з перевагами існує й негативний бік дистанційного навчання:

- відсутність очного спілкування викладача й студента, а виходить, немає індивідуального підходу в навчанні й вихованні;
- студенти не завжди самодисципліновані, свідомі і самостійні, як необхідно під час дистанційного навчання;
- для постійного доступу до джерел інформації потрібна гарна технічна оснащеність;
- нестача практичних занять і відсутність постійного контролю [1].

Для багатьох предметів викладачі-ентузіасты використовують повноцінне дистанційне навчання. Програмна оболонка moodle, яка застосовується в ПНГрТ, дозволяє не тільки викачувати електронні методички, але і організувати зворотний зв'язок і повноцінний учбовий процес з використанням мережевих комп'ютерних технологій. Дистанційне навчання працює несинхронно: викладач і студент можуть працювати у різний час і в різному місці.

Дистанційно можна проводити лекційні заняття, онлайн консультації, а також демонструвати деякі експерименти з хімії, використовувати флеш-анімації, наприклад, при розгляді будови атома, Періодичної системи Д.І. Менделєєва, неметалів, особливо коли небезпечні досліди. Доступ до дистанційного курсу, який веде певний викладач, мають тільки студенти даного технікуму. У кожного викладача, що використовує дистанційне навчання, виробилися свої особливості роботи по предмету. В цілому, через програмну оболонку висилаються завдання викладачу на перевірку, проходиться тестування, можна ставити питання і одержувати відповіді. Оцінки за кожен учбовий елемент і підсумкові оцінки за предмет доступні студентам у вигляді зведеної відомості. У викладача є можливість відзначати відвідування, виставляти у електронний журнал оцінки.

Результати роботи студента через систему учбового менеджменту доповнюють або замінюють звичайну очну роботу і враховуються при виставлянні проміжних і підсумкових оцінок. Результати анкетування показують, що студенти схвально сприймають дистанційне навчання, тому очікується розширене використання цих технологій.

Головною проблемою розвитку дистанційного навчання є створення нових методів і технологій навчання, що відповідають телекомунікаційному середовищу спілкування. На зміну колишньої моделі навчання повинна прийти нова модель, заснована на наступних положеннях: в центрі технології навчання – студент; суть технології – розвиток здатності до самонавчання; студенти грають активну роль в навчанні; в основі навчальної діяльності – співробітництво [3].

Застосування змішаної форми навчання у навчальному процесі може стати одним із ключових напрямків модернізації освіти у вищій школі, оскільки відкриває широкі можливості для здійснення самостійної роботи студентів під керівництвом викладача, сприяє розвитку самостійної творчої діяльності, стимулює одержання додаткових знань та їх закріплення, що дає можливість готувати конкурентоспроможних фахівців.

Література

1. Gordon Dryden. The Learning Revolution. / Gordon Dryden, Jeannette Vos. Перекл. з англ. М. Олійник. - Львів: Літопис, 2005. - 542 с.
2. Гавриленко В.В. Методичні вказівки до вивчення курсу "Робота викладача в WEB-орієнтованій системі підтримки навчального процесу Moodle" / Гавриленко В.В., Попенко В.Д., Сокульський О.Є., Шумейко О.А. – К.: НТУ, 2012. – 49 с.

3. Wedemeyer C.A. Characteristics of open learning systems. In: Open learning systems. Washington, National Association of Educational Broadcasters, p.37, 1974.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ КРАЄЗНАВЧОЇ РОБОТИ В ШКОЛІ

*Гомля Л.М.
Полтава, Україна*

Успішні результати шкільної краєзнавчої роботи великою мірою залежить саме від того, як учитель сам розуміє цю роботу і чи зможе він зацікавити нею своїх вихованців.

Різноманітна і неформальна краєзнавча діяльність може перетворити достатньо рутинний навчально-виховний процес на творчу потребу, зробити урок, похід чи екскурсію цікавими і привабливими.

Отже, робота вчителя з учнями, їх двобічне невимушене спілкування на уроках географії або біології природничого напрямку залежить від того, чи вдається педагогу реалізувати свої професійні інтереси не в останню чергу через особисте захоплення краєзнавчими дослідженнями.

Проблеми краєзнавства мають комплексний міждисциплінарний характер, у розв'язанні яких важлива роль належить географії, історії, біології, етнографії та іншим наукам. Їх методи досліджень і застосовує краєзнавство.

Разом з тим, зв'язки між складовими частинами національного краєзнавства проявляється чіткою стилізованою ланкою «територія-час-людина».

Саме тому позакласна робота з природничих дисциплін має важливе значення в діяльності кожного колективу школи та є однією із складових ланок у системі поглиблення знань учнів. Вона розвиває їх активність, інтерес до польових досліджень, формує світогляд, виховує почуття відповідальності за доручену справу, сприяє активізації пізнавальної діяльності дітей, ознайомлює з доступними для них прийомами наукового дослідження.

Основою позакласної роботи учнів повинні бути краєзнавчі дослідження.

Краєзнавчою роботою учням необхідно займатись систематично. Протягом навчального року в позакласний час працюють секції краєзнавчого гуртка чи товариства, проводяться одноденні екскурсії в околиці населеного пункту, збір та опрацювання статистичних матеріалів тощо. Одночасно здійснюються стаціонарні спостереження над явищами природи (метеорологічні, гідрологічні, геоморфологічні, біогеографічні, фенологічні). Під час канікул доречно організувати тривалі екскурсії та походи за межі свого населеного пункту.

Пристаючи до розгортання краєзнавчої роботи в школі, учителі повинні спланувати продуману програму досліджень і складати на певні відрізки часу детальні календарні плани виконання цієї програми. Однак, плануючи краєзнавчу роботу, слід пам'ятати, що вона проводиться переважно в позаурочний час.

Організуючи краєзнавчу роботу необхідно застосовувати принцип своєрідної естафети «покоління» юних краєзнавців, в процесі якої наступне «покоління» поповнює відомості про свій населений пункт, здобути попередниками, і зберігає матеріальні результати їхніх досліджень. Це, звичайно стосується і учителів, які керують краєзнавчою роботою. Залучаючи учнів до краєзнавчої роботи, потрібно щоб вони протягом певного часу виконували окремі нескладні завдання, аж поки не доведуть свого бажання постійно проводити краєзнавчі дослідження. В той же час не слід забувати про те, що єдиним критерієм залучення учнів до краєзнавчої роботи має бути інтерес до неї та нахил до виконання певних конкретних функцій (метеорологічні спостереження, ґрунтознавчі дослідження, ботанічні та зоогеографічні дослідження тощо).

Самодіяльність учасників краєзнавчої роботи полягає в самостійному вирішенні учнями під керівництвом учителів всіх організаційних питань, у підготовці власними руками всього потрібного обладнання та власноручному оформленні матеріальних результатів досліджень, які можуть слугувати основою написання наукової роботи з природничих дисциплін.

Результати краєзнавчих досліджень можуть також використовуватись під час вивчення окремих тем або під час планових екскурсій в околицях населеного пункту. В підсумку матеріали краєзнавчих досліджень повинні бути оформлені у вигляді колекцій, макетів, схем, карт, графіків, текстових планів і постійно експонуватись у краєзнавчому кутку чи музеї. З краєзнавчою роботою школи мусять бути обізнані не лише колектив учнів і вчителів школи, а й батьки учнів, місцеві організації. Популяризувати краєзнавчу роботу можна у формі епізодичних виставок і доповідей, і не лише в школі, але й на рівні населеного пункту, району чи області.

Уважне вивчення досвіду краєзнавчої роботи показує, що найбільш доцільною організаційною формою на перших етапах краєзнавчої роботи є краєзнавчий гурток з